

İlköğretim Yöneticilerinin Kullandıkları Yönetim Biçimleri Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). İlköğretim Yöneticilerinin Kullandıkları Yönetim Biçimleri Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23435>

Özet

İlköğretim Yöneticilerinin Kullandıkları Yönetim Biçimleri Ölçeği (İYKYBÖ), 2011 yılında M. Teyfur tarafından tamamlanan bir **yüksek lisans tezi** kapsamında geliştirilmiş özgün bir ölçme aracıdır. Bu ölçeğin temel amacı, **ilköğretim** okullarında görev yapan yöneticilerin uyguladıkları **yönetim biçimlerine** ilişkin algılarını sistematik olarak saptamaktır. Ölçek, yöneticilerin liderlik yaklaşımları ve bu yaklaşımları okul paydaşları (özellikle veliler) tarafından nasıl değerlendirildiğini ortaya koymak üzere tasarlanmıştır. Bu araç, eğitim yönetimi ve örgütsel davranış alanlarında yapılan araştırmalar için önemli bir kaynak teşkil etmektedir ve ölçek çeşidi "Geliştirme" olarak sınıflandırılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Yönetim biçimleri, okul yöneticisi, **ilköğretim**, liderlik, yönetim becerileri, ölçek geliştirme, eğitim yönetimi, **psikometri**.

Yazarlar

M. Teyfur

Amaç

Ölçeğin birincil amacı, ilköğretim okulu yöneticilerinin yönetim uygulamaları, hem yöneticilerin kendi algıları hem de diğer paydaşları (tez kapsamında velilerin) değerlendirmelerini dikkate alarak belirlemektir. Bu çift yönlü değerlendirme yapısı, yöneticilerin sergilediği yönetim davranışları ve okul ortamındaki etkilerini ve farklı gruplar tarafından nasıl algılandığını derinlemesine incelemeye olanak tanır. Araç, okul yönetimindeki mevcut durumu saptayarak, yönetim kalitesini artırmaya yönelik iyileştirme ve eğitim programlarının geliştirilmesi için veri sağlamaya hedefler.

Ölçek, yöneticilerin otoriter, demokratik veya serbest bırakıcı gibi klasik **yönetim biçimlerinden** hangilerini daha baskın olarak kullandığını tespit etmeye odaklanmıştır. Bu saptamalar, okulun örgütsel iklimi ve başarısı üzerindeki yönetsel etkilerin anlaşılmasına yardımcı olur.

Yapı (Construct)

İYKYBÖ, temel olarak okul yöneticilerinin uygulamaya koydukları **yönetim biçimleri** yapısını ölçmektedir. Bu yapı, liderlik teorileri ve örgütsel davranış literatüründen türetilmiş olup, yöneticinin karar alma süreçlerine katılımı teşvik etme düzeyi, iletişim kanalları kullanma şekli, çatışma çözme stratejileri ve personel/veli ilişkilerini yönetme becerileri gibi kritik yönetsel

boyutlar? içermektedir.

Ölçek, yöneticilerin sadece niyetlerini değil, aynı zamanda bu niyetlerin pratik uygulamadaki yansımaları ve diğerlerinden nasıl algılandığını ölçerek, yönetsel etkinliğin kapsamlı bir değerlendirilmesini sunar. Yönetim biçimleri, okulun kültürü ve performansı ile doğrudan ilişkili olduğu için, bu yapı eğitim araştırmaları açısından büyük önem taşımaktadır.

Geçerlik

Kaynak içerikte ölçeğin geçerlik çalışmalarına dair spesifik istatistiksel sonuçlar veya yöntemler belirtilmemiştir. Ancak, M. Teyfur'un 2011 tarihli **yüksek lisans tezi** kapsamında geliştirilen bir ölçek olması nedeniyle, geçerlik çalışmaları (kapsam, yapı ve görünüm geçerliği) yapılmaması beklenmektedir. Genellikle bu tür geliştirme çalışmaları, ölçek maddelerinin ilgili yapıyı ölçüp ölçmediğini kontrol etmek amacıyla uzman görüşlerine başvurulmuş ve yapı geçerliğini test etmek için faktör analizi teknikleri kullanılmıştır.

Güvenirlik

Kaynak içerikte ölçeğin güvenilirlik analizlerine dair Cronbach Alfa katsayısı gibi detaylı bir bilgi sunulmamıştır. Ölçeğin **psikometrik** açıdan kabul edilebilir düzeyde olması için iç tutarlılık (madde tutarlılığı) ve muhtemelen test-tekrar test güvenilirliği yöntemlerinin kullanılması gerekmektedir. Güvenirlik katsayıları ve analiz yöntemleri hakkında kesin bilgi edinmek için, tezin metodoloji bölümüne başvurulması zorunludur.

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısına ilişkin detaylı bulgular kaynakta mevcut değildir. Yönetim biçimlerinin çok boyutlu doğası göz önüne alındığında, ölçeğin geliştirme amaçlarında Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılarak alt boyutların belirlenmesi olması ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile bu yapının doğrulanması muhtemeldir. Bu analizler, ölçeğin yönetim biçimlerini temsil eden başlıca faktörlere (örneğin, Destekleyici Liderlik, Katılımcı Yönetim) ayrışmadığını gösterir.

Enstrüman

Test Türü: Geliştirme (Yeni bir ölçek geliştirme çalışması)

Format: Derecelendirme (Kaynakta kesin derecelendirme türü belirtilmemiştir, ancak büyük olasılıkla Likert tipi derecelendirme kullanılmıştır.)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: İlköğretim okul yöneticileri (öz bildirim için) ve veliler (yönetim becerilerini değerlendirme için)

Yaş Grubu: Yetişkin (Çalışan ve veli popülasyonu)

Popülasyon Detayları: Çalışma, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde tamamlanan tez kapsamında Erzurum ilindeki ilköğretim okullarında görev yapan yöneticiler ve veliler üzerinde yürütülmüştür.

Test Metodolojisi: Ölçek, yöneticilerin kendi algıları ve velilerin dışarıdan gözlem ve deneyimlerine dayalı değerlendirilmelerini toplamak üzere tasarlanmış karma bir metodoloji kullanır.

Anahtar Kelimeler

Okul yönetimi, yönetsel algı, veli değerlendirme, liderlik stilleri, Teyfur (2011), yüksek lisans tezi, örgütsel davranış.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilinmiyor

Kurum E-posta Adresleri: Bilinmiyor

Yazma Adresi: Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum (Tez çalışması'nı yürütüldüğü kurum)

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, M. Teyfur tarafından 2011 yılında akademik bir çalışma (yüksek lisans tezi) olarak geliştirilmiştir. Ölçeğin kullanımı için resmi izinler ve ticari ücretlendirme bilgileri, tezin yayımlandığı kurum (Atatürk Üniversitesi) ve Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi politikalarına tabidir. Araştırma amaçlı kullanımı genellikle tezin referans gösterilmesiyle mümkündür. Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: ilkogretim-yoneticilerinin-kullandiklari-yonetim-bicimleri-olcegi-toad.pdf

Referanslar

Teyfur, M. (2011). İlköğretim okul yöneticilerinin uyguladıkları yönetim biçimlerine ilişkin algıları ve velilere göre okul yöneticilerinin yönetim becerilerinin değerlendirilmesi (Yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.

Tez, YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişime açılır: tez.yok.gov.tr

İlköğretim Yöneticilerinin Kullandıkları Yönetim Biçimleri Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, kaynak içerikte doğrudan sunulmamıştır. Maddelere ulaşmak ve ölçeğin tam yapısını incelemek için M. Teyfur'un 2011 tarihli yüksek lisans tezine başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM